

Průběžná zpráva o předsudečném násilí/násilí z nenávisti

1. 4. - 30. 6. 2017

In IUSTITIA, o.p.s.

Shrnutí

In IUSTITIA zaznamenala v druhém kvartálu roku 2017 celkem **13 incidentů z nenávisti**, které se staly na území České republiky.

Terčem předsudečného násilí se nejčastěji stávali lidé z důvodu své **národnosti nebo etnicity**. Dále byly terčem předsudečného násilí lidé z důvodu **barvy pleti, politického přesvědčení, sexuální orientace, bezdomovectví a migrantského/uprchlického statusu**.

V tomto období můžeme sledovat **snížení počtu incidentů spojených s uprchlickou krizí**. Na **prvním místě mezi ohroženými skupinami** se tak s velkým náskokem osamostatňují **Romové** (4 incidenty), kteří byli napadeni v 31 procentech incidentů.

Násilí z nenávisti bylo zaznamenáno především **ve veřejném prostoru velkých měst a na internetu**. K útokům docházelo převážně v hlavním městě Praze (5 incidentů).

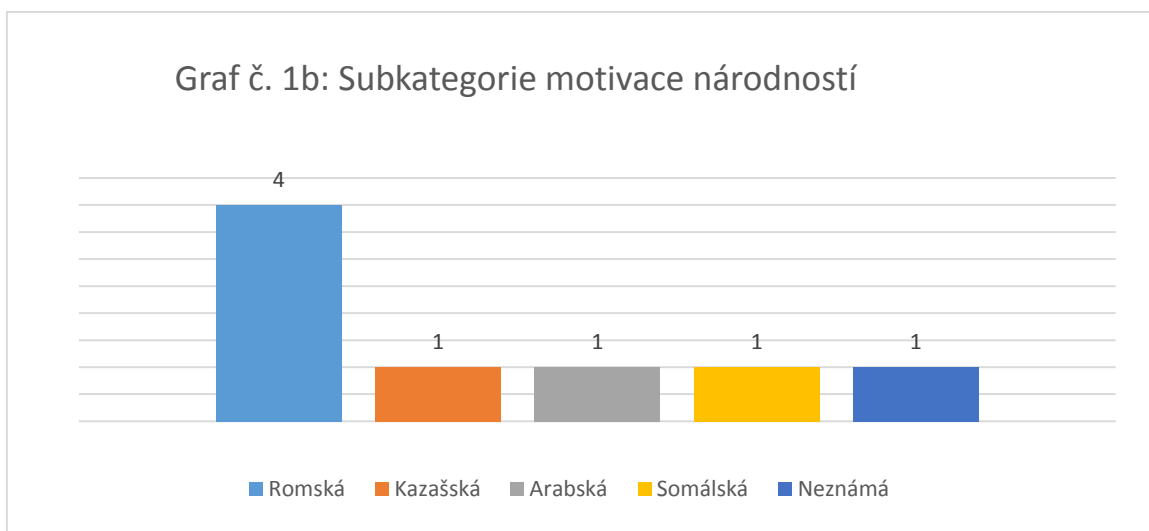
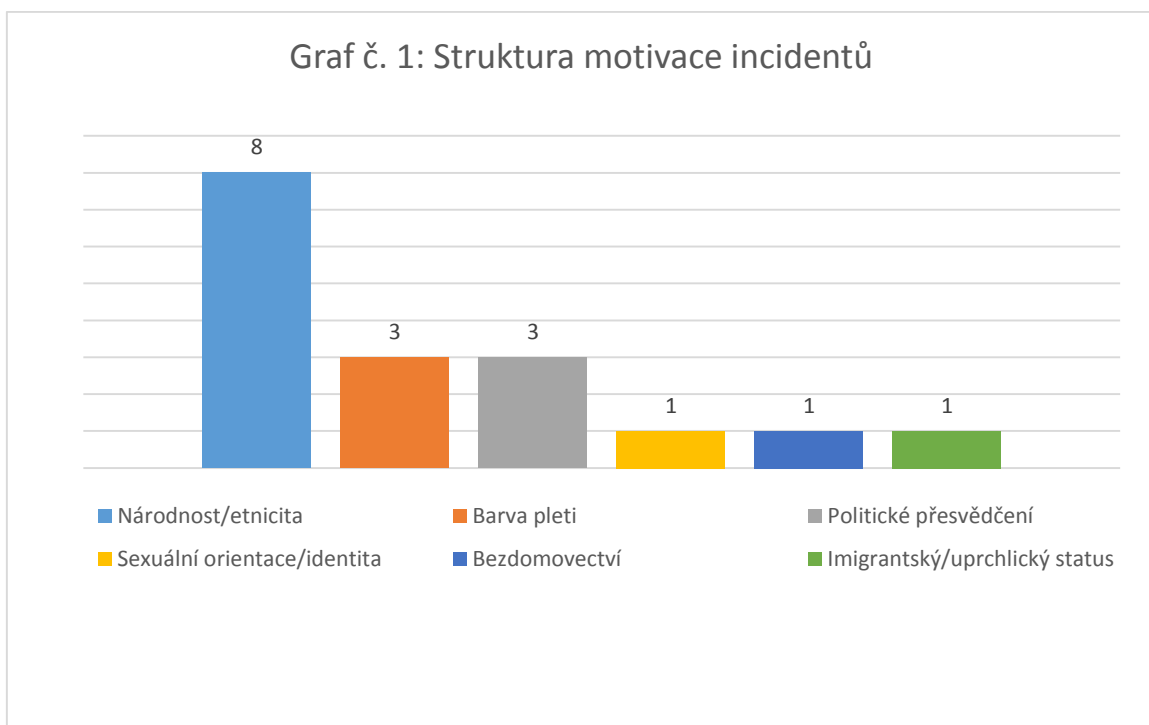
Obsah

Základní charakteristiky incidentů z nenávisti ve sledovaném období	2
Vybrané konkrétní anonymizované případy ve sledovaném období	6
Společenské ovzduší ve sledovaném období	6
Poznámky k metodologickým charakteristikám této zprávy	12

Základní charakteristiky incidentů z nenávisti ve sledovaném období

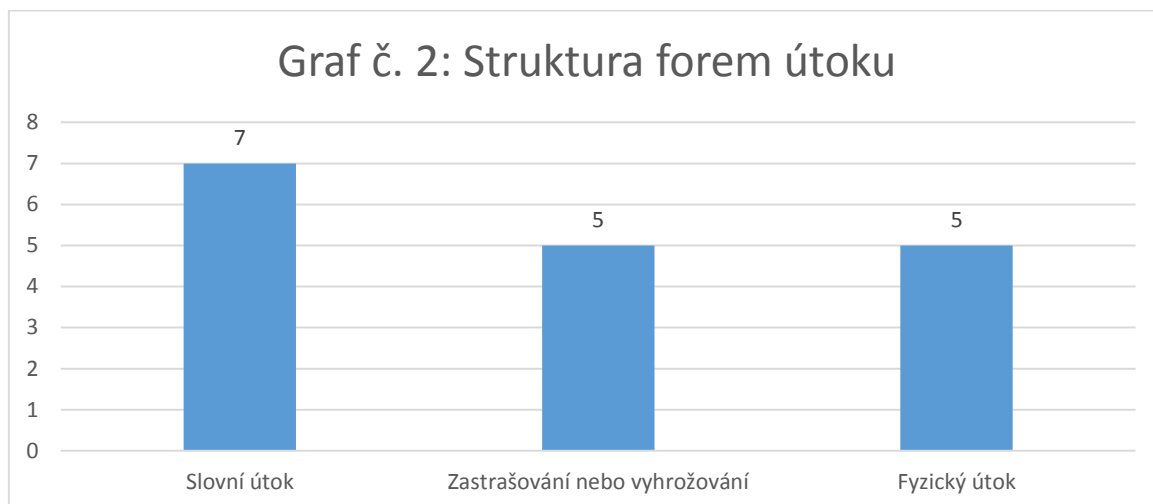
Motivace pachatelů

Nejvíce případů bylo motivováno národností/etnicitou (8 případů). Dále se relativně často objevila motivace barvou pleti (3 případy) a politickým přesvědčením (3 případy). Jednotlivě se objevila motivace sexuální orientací/identitou, bezdomovectvím a imigrantským/uprchlickým statutem. Motivací národností/etnicitou oběti můžeme ve čtyřech případech specifikovat jako nenávist vůči Romům, kteří jsou typickou obětí násilí z nenávisti. Další případy pak byly motivovány nenávisti vůči různým národnostem.

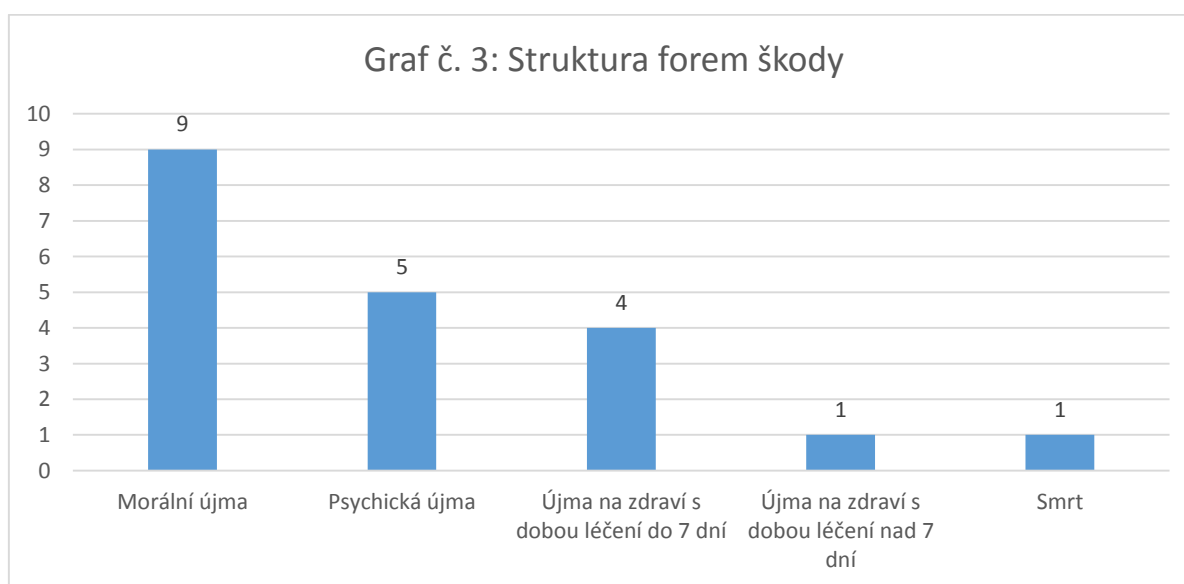

Forma útoku a způsobené škody

Nejčastější formou útoku byl ve sledovaném období slovní útok (7 případů). Na pomyslném druhém a třetím místě se umístilo zastrašování nebo vyhrožování (5 případů) a fyzický útok (5 případů).

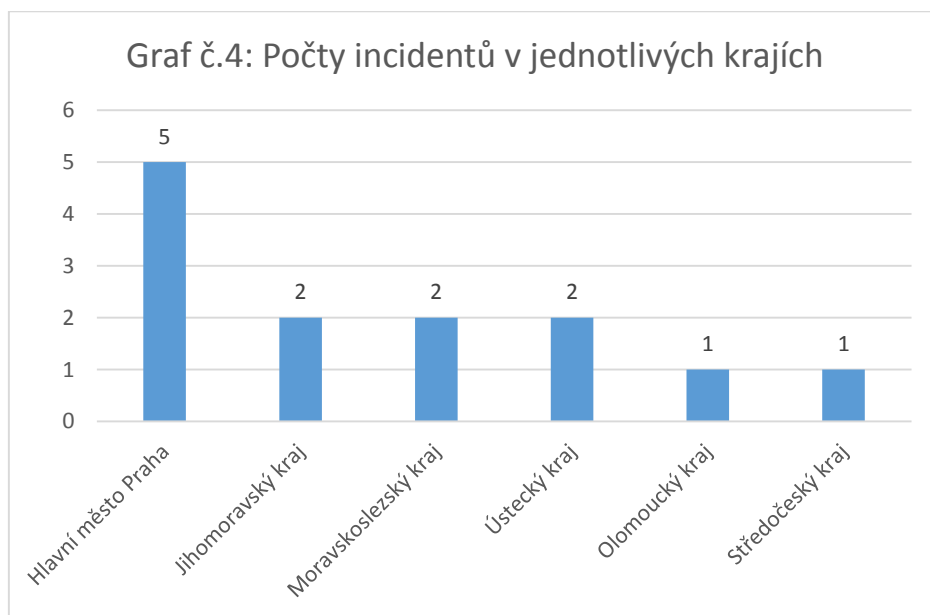

Formám útoku částečně odpovídají i způsobené škody. Nejčastěji se objevovala morální újma (9 případů). Ta byla následována psychickou újmou (5 případů) a újmou na zdraví s dobou léčení do sedmi dní (4 případů). Jednou se objevila újma na zdraví s dobou léčení nad sedm dní a v jednom případě došlo následkem útoku k úmrtí napadeného.

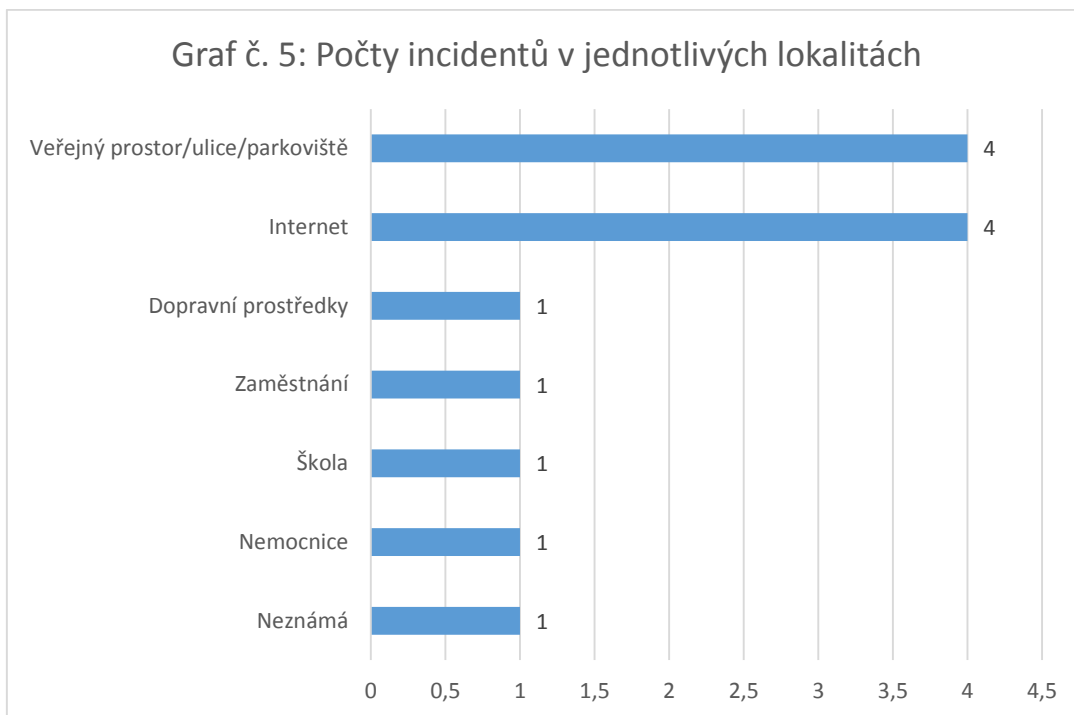

Lokalita a kraj incidentů

Prostorové rozmístění zjištěných incidentů z nenávisti bylo nerovnoměrné. Z hlediska krajů bylo nejvíce nenávistných útoků spácháno na území Hlavního města Prahy (5 incidentů). Dva incidenty byly zjištěny v každém z těchto krajů: Jihomoravský, Moravskoslezský a Ústecký kraj. Jeden incident byl zjištěn v Olomouckém a Středočeském kraji. Podobná situace je patrná i na úrovni měst. Pět incidentů bylo zjištěno v Praze. Další incidenty se v jednotlivých městech objevovaly spíše jednotlivě.

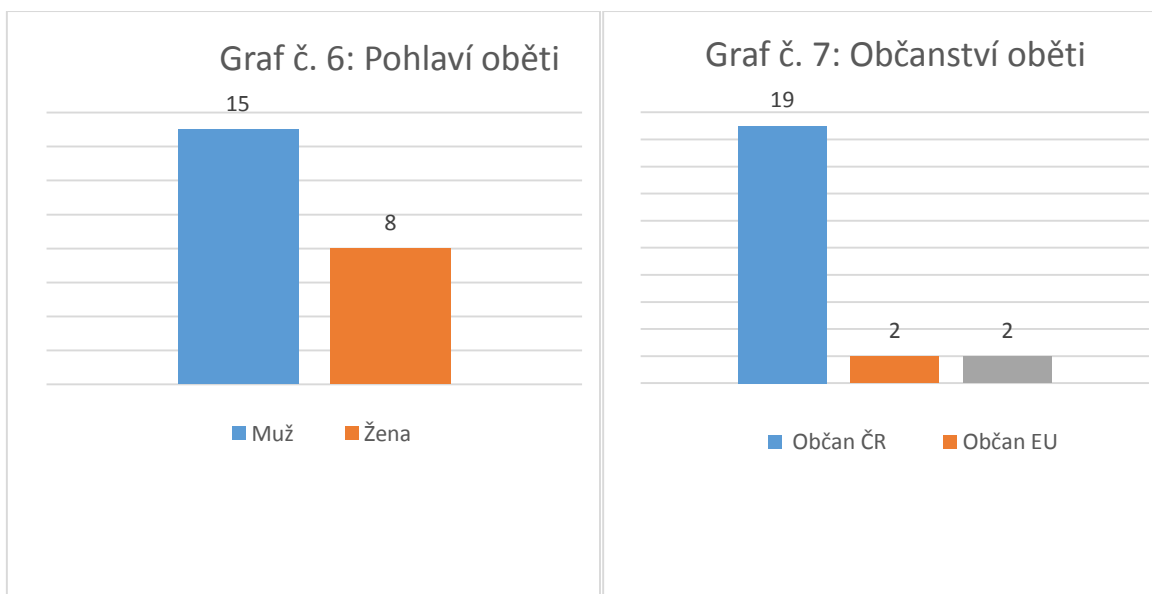

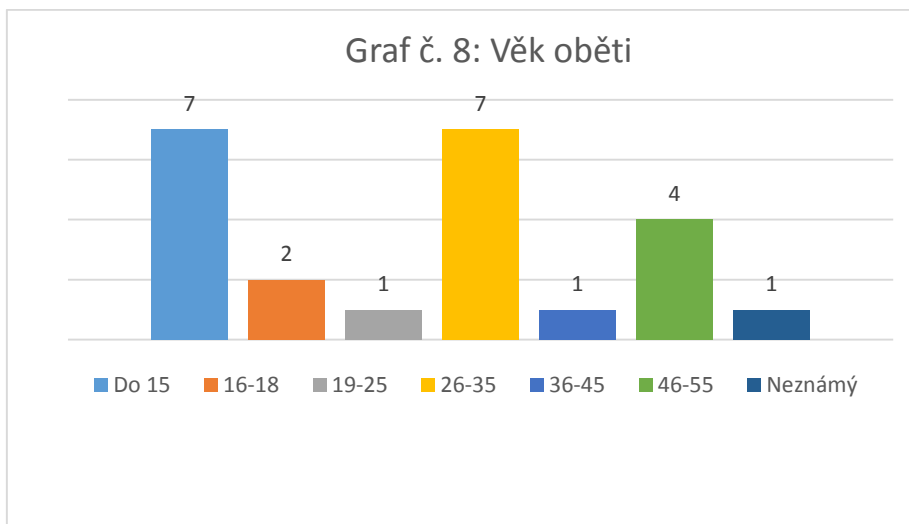
Při pohledu na bližší charakteristiky prostředí, kde se incidenty odehrály, je patrné, že se jednalo o prostředí různá. Čtyři incidenty se staly ve veřejném prostoru a čtyři na internetu. Další incidenty se pak odehrály jednotlivě v různých lokalitách, jako jsou dopravní prostředky, zaměstnání, nemocnice či škola. V jednom případě zůstalo místo útoku zatím neznámé, protože oběti incident nahlásila bez specifikace místa.

Charakteristiky napadených

Nyní krátce rozebereme zaznamenané charakteristiky napadených. Nejprve poznamenejme, že jsme zachytili 23 konkrétních obětí. Můžeme konstatovat, že mezi napadenými převažují muži (15 případů). Ženy se staly obětí násilí z nenávisti v osmi případech. Z hlediska občanství se oběťmi násilí z nenávisti stávají nejčastěji občané ČR (19 poškozených). Cizinci patřili mezi oběti nenávistného násilí v menší míře (2 občané některé se zemí EU a 2 občané zemí mimo EU). V případě věku je zjevné, že nejvíce obětí se vyskytuje v kategorii do 15 let a 26–35 let.

Vybrané konkrétní anonymizované případy ve sledovaném období

Zastřelen kvůli noční hádce

V nočních hodinách byl zastřelen muž romského etnika. V médiích se objevila informace, že někteří ze svědků střelby slyšeli útočníka křičet: „Drž už tu černou hubu, ty zmrde cikánskej“. Policie vyšetřuje čin jako zvlášť závažný zločin vraždy. Pachatel je vazbě.

Lynčování skautky

Po prvomájové akci se v médiích objevila fotka skautky, která stojí tvář v tvář neonacistovi. Po zveřejnění fotky vznikla na Facebooku stránka vyzývající k veřejnému lynčování dívky. Fanoušci stránky skautce vyhrožovali a slovně ji napadali. Stránka byla na sociálních sítích rychle zablokována a případem se začala zabývat policie a Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám Ministerstva vnitra. Pro dívku byla situace velmi náročná i vzhledem k tomu, že se stala terčem pozornosti médií českých i zahraničních médií.

Útoky od kolegů

Muž se obrátil na naši organizaci s tím, že v práci zažívá útoky kvůli své sexuální orientaci. Útoky jsou opakované a mají fyzickou i verbální podobu. V jednom případě dokonce na muže zaútočil jeho spolupracovník s železnou tyčí. Protože vedení firmy problém neřeší, tak se muž po mnoha měsících obrátil na nás.

Společenské ovzduší ve sledovaném období

Druhé čtvrtletí přineslo určitý posun v debatě o odkupu vepřína v Letech u Písku, který stojí v místě bývalého romského koncentračního tábora. Začaly se však také opět projevovat protiromské nálady ve společnosti. Bylo to patrné z vyjádření politických představitelů i z

výzkumů veřejného mínění. Na nevráživost vůči migrantům upozorňovaly některé mediální kampaně. Příkladem občanské statečnosti se stala ikonická fotografie mladé skautky bránící pochodu neonacistů.

Politická reprezentace

Politici představitelé zahájili intenzivnější debatu o odkupu vepřína v Letech u Písku, který stojí v místě, kde byl během druhé světové války romský koncentrační tábor. U příležitosti Mezinárodního dne Romů (8. dubna) slíbil ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu Jan Chvojka, že spolu s předsedou vlády Bohuslavem Sobotkou „podnikají všechny kroky, které povedou k výkupu vepřína v Letech u Písku a vybudování důstojného památníku“.¹ V květnu Chvojka oznámil, že je hotový znalecký posudek a ministerstvo už zná i odkupní cenu. Následovat by měla jednání s provozovatelem vepřína firmou AGPI.²

Na konci června v Letech u Písku proběhlo i pietní shromáždění, na které přijeli aktivisté z České republiky a dalších zemí, aby vyjádřili nespokojenost s tím, že vepřín stále nebyl odstraněn. Mezi účastníky byl i ministr spravedlnosti Robert Pelikán.³ K problematice se vyjádřil také prezident Miloš Zeman. V pořadu televize Barrandov sdělil, že je pro zachování prasečáku v místě bývalého koncentračního tábora a pohrozil, že daňoví poplatníci by za likvidaci prasečáku museli zaplatit miliardu korun. Prezident už ale nevysvětlil, jak k této částce dospěl. Vybudováním důstojného pietního místa by podle něj vznikla národohospodářská ztráta. Zeman doslova uvedl: „Co vznikne na tomto území? Prázdna plocha, nic víc. Nechme, ať zemědělské, potravinářské, průmyslové a jiné podniky fungují, a ať se jim nekladou žádné zbytečné překážky.“⁴

---

¹ Zdroj: <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/ministr-jan-chvojka-k-mezinarodnimu-dni-romu-tradicni-romske-hodnoty-mohou-byt-prikladem-i-pro-nas>

² Zdroj: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/stat-uz-zna-odhad-ceny-veprina-v-letech-castku-ale-taji_1705060700_ph

³ Zdroj: <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/primy-prenos-pietni-shromazdeni-v-miste-byvaleho-koncentracniho-ta-bora-v-letech-u-pisku>

⁴ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/prezident-zeman-je-pro-zachovani-prasecaku-na-miste-byvaleho-koncentracniho-tabora-pro-romy-v-letech-u-pisku>

Česká republika dosud neodškodnila nedobrovolně sterilizované ženy. OSN na to upozornily nevládní organizace Česká ženské lobby, Helsinský výbor a Liga lidských práv. K odškodnění se přitom zavázala česká vláda už v roce 2012.⁵

Odmítavý postoj české vlády ke kvótám pro přijímání migrantů završil ministr vnitra Milan Chovanec oznámením, že Česká republika již žádné migranty z Itálie a Řecka nepřijme. Podle kvót, které česká vláda označila za dysfunkční, měla Česká republika přijmout asi 2600 lidí. Dosud přitom poskytla pomoc pouze 12 migrantům z Řecka.⁶

Krajní pravice

Ministerstvo vnitra vydalo čtvrtletní zprávu o extremismu. Text upozorňuje například na spolupráci členů Národní domobrany s některými členy parlamentních politických stran. Ministerstvo zaznamenalo za první čtvrtletí roku 2017 93 extremistických akcí. V evidenci je celkem 32 trestných činů s extremistickým podtextem a u 23 osob bylo zahájeno v souvislosti s extremistickou činností trestní stíhání.⁷

V médiích se objevilo několik případů lidí, kteří veřejně propagovali neonacismus. Na konci dubna byla na sociálních sítích sdílena fotografie pokladní v supermarketu Kaufland, která měla při obsluhování zákazníků na pravém předloktí jasně viditelný vytetovaný hákový kříž. Obchodní řetězec ženu okamžitě propustil a mluvčí uvedl, že vedení zvažuje i právní postih.⁸ Až čtyři roky vězení hrozí muži z Plzně, který hajloval, vykřikoval při tom nacistický pozdrav a na sobě měl mikinu s hákovým křížem.⁹ Desetiměsíční podmíněný trest s dvouletým odkladem dostala u ústeckého okresního soudu žena, která na sociálních sítích sdílela fotografie a texty propagující nacistickou ideologii. Odsouzená se před sedmi lety pokoušela neúspěšně kandidovat do Poslanecké sněmovny za Dělnickou stranu sociální spravedlnosti.¹⁰

---

⁵ Zdroj: <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/nevladni-organizace-upozornuji-osn-ze-ceska-vlada-neodskodnila-nedobrovolne-sterilizovane-zeny>

⁶ Zdroj: https://www.irohlas.cz/zpravy-domov/vlada-cesko-uz-neprijme-zadneho-migranta-na-zaklade-kvot-zhorsila-se_1706051706_pj

⁷ Zdroj: www.mvcr.cz/soubor/souhrnna-situacni-zprava-za-1-ctvrtleti-roku-2017.aspx

⁸ Zdroj: http://www.lidovky.cz/kvuli-hakovemu-krizi-na-ruce-pokladni-z-kauflandu-ihned-skoncila-retezec-zvazuje-pravni-postih-ij9-/zpravy-domov.aspx?c=A170427_091515_ln_domov_sk

⁹ Zdroj: <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/hakovy-kriz-na-zadech-a-hajlovani-mladikovi-z-plzne-hrozi-tri-roky-vezeni>

¹⁰ Zdroj: <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/nekdejsi-neuspesna-kandidatka-dsss-je-odsouzena-za-propagaci-nacismu>

Nakladatelství Naše vojsko, které v minulosti vydalo například Hitlerův Mein Kampf, začalo na začátku dubna prodávat zboží s neonacistickými symboly. V jejich nabídce se objevily výrobky s potiskem portrétů Adolfa Hitlera, Reinharda Heydricha nebo K. H. Franka.¹¹

Místní samospráva

Senátor, hejtman Zlínského kraje a starosta Vsetína Jiří Čunek opět na začátku dubna útočil na Romy. V rozhovoru pro DTV a XTV například uvedl, že Romové nikdy nebyli zvyklí pracovat a odmítl, že by byli v české společnosti diskriminováni. Členka Rady pro záležitosti romské menšiny Lucie Fuková v reakci na to oznámila, že bude usilovat o ukončení spolupráce Agentury pro sociální začleňování a Vsetína. Ještě v průběhu dubna Čunek rezignoval na funkci starosty, jak již dříve avizoval po svém zvolení hejtmánem.¹²

Šéf Institutu pro sociální inkluzi Martin Šimáček vyjádřil pochybnosti nad postupem veřejné správy poté, kdy byl v Chomutově zastřelen mladý Rom. Upozornil na to, že je velmi pravděpodobné, že jde o násilí z nenávisti, což může v oblasti zvýšit sociální napětí. Navzdory tomu nezareagovalo podle Šimáčka adekvátně vedení města ani Agentura pro sociální začleňování. Nabídku pomoci od nich bezprostředně po události nedostali pozůstalí oběti ani další lidé na sídlišti, kde k vraždě došlo.¹³

Liberecký kraj i město Liberec oficiálně připomenuly Mezinárodní den Romů vyvěšením romské vlajky.¹⁴ Některými politiky však byl tento symbolický akt kritizován. Jak uvádí zpravodajský web IDnes.cz, primátor Tibor Batthyány odmítl toto gesto s tím, že před radnicí by mohla každý den viset jiná vlajka.¹⁵

Bezpečnostní složky

---

¹¹ Zdroj: <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/nakladatelstvi-prodava-predmety-s-portrety-nacistu-a-diktatoru-neni-to-propagace-jde-mi-o-zisk-rika-reditel>

¹² <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/jiri-cunek-opet-utoci-na-romy-clenka-romske-rady-bude-zadat-okamzite-ukonceni-spoluprace-agentury-se-vsetinem>

¹³ Zdroj: <http://socialniinkluze.cz/strelba-v-chomutove-kolik-jeste-musi-byt-obeti-nez-se-verejna-sprava-nauci-reagovat/>

¹⁴ Zdroj: <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/mesto-liberec-i-liberecky-kraj-vyvesi-u-prilezitosti-mezinarodniho-dne-romske-vlajky>

¹⁵ Zdroj: http://liberec.idnes.cz/romska-vlajka-rozhadala-liberec-vyvesi-d9m-/liberec-zpravy.aspx?c=A170407_105522_liberec-zpravy_jape

Ústecká krajská státní zástupkyně Andrea Janáková odmítla stížnost na postup policie při vyšetřování úmrtí Roma v Žatci za přítomnosti městských strážníků. Zmocněnec pozůstalých upozorňoval na neodůvodněné prodlevy ve vyšetřování, laxní přístup policie při zajišťování důkazů, pochybení během výslechu svědků a nedostatečné hodnocení závěrů pitvy.¹⁶

Ústavní soud vyhověl stížnosti rodiny imigrantů z Kosova, kteří byli po dobu padesáti dní zadrženi v detenčním zařízení v Bělé-Jezové. Podle soudce Jana Filipa v té době chyběl zákonný podklad pro zadržení. Nyní jsou kritéria zadržení cizinců v zákoně už vymezena přesněji.¹⁷

Média

Dva bývalí novináři Karel Goldmann a Jan Binder odhalili, jak vzniká obsah webu Parlamentní listy. Do redakce zaslali texty postavené na vymyšlených konspiračních teoriích a médium je bez dalších editorských zásahů zveřejnilo. V textech bylo například uvedeno, že atentáty v evropských městech páchají „ekoteroristé“ a „cyklofašisté“ nebo že USA používají v Sýrii chemikálie, aby ovládli lidské myšlení (tzv. chemtrails).¹⁸

Na sociálních sítích a prostřednictvím e-mailů stále kolovaly hoaxy neboli vymyšlené poplašné nebo jinak nebezpečné zprávy. Jak uvedl zpravodajský server Aktuálně.cz, podle jednoho z nich mají například muslimové povoleno jíst své manželky, pokud mají hlad.¹⁹ Web Aktuálně.cz také uvedl, že podle interních materiálů Ministerstva vnitra se hoaxy a další podobné dezinformační zprávy objevují přibližně na 40 webech, které ministerstvo monitoruje.²⁰

Na nenávist vůči uprchlíkům a migrantům reaguje kampaň „Jsme to my“. V rámci této kampaně bylo například natočeno šest videospotů, ve kterých se známé osobnosti ptají lidí na otázky související s fenoménem uprchlictví. Autoři mimo jiné zjišťují, kam by lidé šli nebo jaké

---

¹⁶ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/pripad-smrti-roma-v-zatecke-pizzerii-statni-zastupkyne-odmitla-stiznost-na-postup-pri-vysetrovani-jako-neduvodnou>

¹⁷ Zdroj: <https://domaci.ihned.cz/c1-65739390-rodina-migrantu-z-kosova-byla-v-bele-jezove-protiustavne-rozhodl-soud-spatne-podminky-v-detencnim-zarizeni-nepotvrdil>

¹⁸ Zdroj: <http://mediahub.cz/media/945656-atentaty-v-evrope-jsou-dilo-prazskych-cyklistu-americane-chteli-v-syrii-vypustit-chemtrails-a-omylem-si-nalozili-sarin-recesiste-propasovali-do-parlamentnich-listu-clanky-plne-nesmyslu-editori-webu-to-nepoznali-a-vydali-je>

¹⁹ Zdroj: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/muslimove-jedi-zeny-lzou-hromadne-e-maily-dezinformace-utoci/r~d76b78ce408811e7bdee002590604f2e/>

²⁰ Zdroj: https://zpravy.aktualne.cz/domaci/az-sto-vlivnych-lidi-siri-myslenky-odporujici-zajmum-statu-t/r~86622924568f11e7a83b0025900fea04/?_ga=2.89801496.2003622618.1498106377-1995071804.1495628891&redirected=1498211247

věci by si vzali s sebou, pokud by museli kvůli válce opustit svou vlast. Některé odpovědi jsou velmi zarážející. Například když respondenti zcela vážně odhadují věkovou hranici, která odděluje migranta-dítě, které je potřeba zachránit, od migranta-dospělého člověka, kterého je lepší nechat utopit.²¹

Obyčejní lidé

Centrum pro výzkum veřejného mínění uveřejnilo výsledky březnového výzkumu vztahu Čechů k národnostním skupinám žijícím v České republice. Z dat vyplynulo, že největší antipatie vyvolávají Romové a Arabové. Tři čtvrtiny dotázaných je vnímají jako „spíše“ či „velmi nesympatické“.²²

Na prvomájový pochod se letos neonacisté vypravili do Brna. Antirasisté je však přehlušili hudbou a divadlem. Neonacisté nakonec pochod ukončili předčasně.²³ Neonacistům se v Brně postavila i mladá skautka Lucie Myslíková, jejíž fotografie obletěla svět a dostala se do prestižních zahraničních médií jako je CNN, The New York Times nebo Huffington Post.²⁴

Hudebník Radek Banga získal od Nadace Charty 77 Cenu Františka Kriegla za svůj odpor proti rasismu. Občanskou statečnost Banga prokázal, když na loňském vyhlašování hudebních cen Zlatý slavík odešel ze sálu na protest proti ocenění otevřeně rasistické a xenofobní skupiny Ortel.²⁵

V Královohradeckém kraji lidé zvou své sousedy na návštěvu, aby se lépe poznali. Projekt „Přijďte k nám na kafe“ spolupořádají neziskové organizace a jeho cílem je navzájem seznámit především romské a neromské rodiny.²⁶

---

²¹ Zdroj: <http://jsmetomy.cz/>

²² <https://cvvm.soc.cas.cz/tiskove-zpravy/ostatni/vztahy-a-zivotni-postoje/4272-vztah-ceske-verejnosti-k-narodnostnim-skupinam-zijicim-v-cr-brezen-2017>

²³ Zdroj: <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/neonaciste-provokuji-v-brne-lide-na-ne-reagujiklidnym-protistem>

²⁴ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/skautka-z-ikonicke-fotografie-z-brna-pro-romea-cz-citim-se-povinna-vymezit-se-fasistickym-ideologiim-a-nazorum>

²⁵ Zdroj: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/2137308-radek-banga-prevzal-cenu-nadace-charty-77-za-bojkot-skupiny-ortel>

²⁶ Zdroj: <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/prijdte-k-nam-na-kafe-na-kralovehradecku-zvou-romove-na-navstevu-sve-sousedy-z-majority>

Poznámky k metodologickým charakteristikám této zprávy

U kategorie škody, formy útoku a pohnutky je třeba doplnit, že incident mohl být charakterizován více než jedním znakem. U některých případů naopak mohly být znaky neznámé nebo zatím neobjasněné. Proto je nutno k jejich interpretaci přistupovat opatrně.

Případy popsané v kvartální zprávě jsou ty, které byly zaregistrovány zaměstnanci a zaměstnankyněmi organizace In IUSTITIA během terénní práce a vlastního monitoringu médií. Dále některé případy nahlásili sami poškození či svědci. Motivace incidentů je identifikována jako předběžná – expertní. In IUSTITIA se snaží tyto incidenty ověřovat zejména ve spolupráci s orgány činnými v trestním řízení. Dále IN IUSTITIA do své výroční zprávy monitorující násilí z nenávisti v ČR přebírá incidenty z policejních statistik po uplynutí sledovaného období. Z toho důvodu je možné, že se níže prezentované výstupy analýzy budou lišit od těch ve zprávě za rok 2017 (zveřejněné v polovině roku 2018).

Neprošlo jazykovou korekturou.